

**UCHWAŁA NR XVIII/152/2019
RADY GMINY PIEKOSZÓW**

z dnia 20 grudnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dla Gminy Piekoszów

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696, 1815) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, 924, 1818) Rada Gminy Piekoszów uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dla Gminy Piekoszów, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Piekoszów.

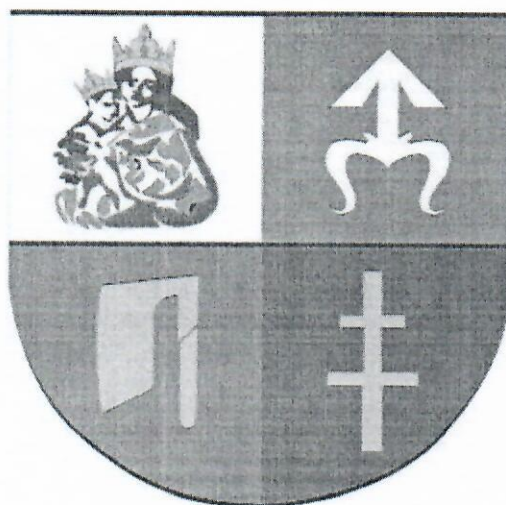
§ 3. Uchwała wchodzi w życie od 01 stycznia 2020 roku.

Przewodnicząca
Rady Gminy Piekoszów

Barbara Drogosz

Załącznik do Uchwały Nr XVIII/152/2019

Rady Gminy Piekoszów

z dnia 20 grudnia 2019r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY
NA LATA 2020 – 2022
DLA GMINY PIEKOSZÓW**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

Uzasadnienie wprowadzenia programu

Diagnoza demograficzna w gminie Piekoszów

Diagnoza społeczna w gminie Piekoszów

Analiza SWOT

Odbiorcy programu

Cele Programu Wspierania Rodziny

Realizatorzy programu

Harmonogram realizacji działań

Źródła finansowania

Zakładane efekty realizacji programu

Monitoring i ewaluacja programu

Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów programu

Podsumowanie

WPROWADZENIE

Rodzina to pierwsza instytucja, która uczy młodego człowieka prawidłowego działania i funkcjonowania w społeczeństwie.

W literaturze można spotkać różne definicje rodziny:

- Henryk Cudak twierdzi, że „rodzina stanowi podstawowe i jednocześnie pierwotne środowisko opiekuńcze – wychowawcze i socjalizacyjne dziecka, począwszy od jego urodzenia, i uczestniczy w większym bądź mniejszym stopniu w poszczególnych członków”¹.
- Stanisław Kawula natomiast uważa, że „rodzina stanowi *wewnętrzny świat*, jednak podlega wpływom z zewnątrz, które docierają tam różnorodnymi kanałami i kształtują społeczny i indywidualny system wartości oraz norm zachowania się społecznego poszczególnych członków”²

Współczesna rodzina boryka się z wieloma dylematami: balansowaniem między pracą a domem, co niestety ma swoje przełożenie na mniejszą ilość czasu poświęcanego sobie nawzajem oraz na jakość relacji pomiędzy członkami rodziny. Rodzina zaspokaja wiele potrzeb jej członków. Stanowi ona podstawowe i naturalne środowisko, w którym poprzez właściwe oddziaływanie stymulowany jest rozwój dziecka oraz kształtowana jest jego tożsamość. Bardzo ważne jest by rodzina zapewniała dzieciom przestrzeń do prawidłowego rozwoju. Każdy rodzic napotyka na trudności w procesie wychowania swoich dzieci.

Problemy te są zróżnicowane pod względem natężenia i charakteru. Jeżeli problemy przewyższają możliwości ich rozwiązania przy wykorzystaniu zasobów własnych rodziny, pojawia się konieczność wprowadzenia wsparcia z zewnątrz. Wówczas należy dokonać wszelkich starań, by rodzina przeżywająca trudności w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej uzyskała profesjonalną pomoc by móc w przyszłości samodzielnie funkcjonować i realizować założone funkcje rodziny.

W związku z tym Gmina od lat prowadzi działania, które mają na celu pomoc rodzinom dysfunkcyjnym co skutkuje tworzeniem Programu Wspierania Rodziny.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

---

¹ H. Cudak, *Znaczenie rodziny w rozwoju i wychowaniu małego dziecka*, Warszawa 1999, s. 5.

² S. Kawula, J. Brągiel, A. W. Janke, *Pedagogika rodziny. Obszary i panorama problematyki*, Toruń 1997, s. 50.

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „do zadań własnych gminy należy: opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny.”³

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról poprzez pracę z rodziną. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne z przepisami prawa, do których należy:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej
(Dz.U. 2019 r. poz. 271 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
(Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym
(Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 107 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(Dz. U. z 2019 r. poz. 730 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii
(Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(Dz. U. z 2019 r. poz. 730 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty
(Dz. U. z 2019 r. poz. 730 z późn. zm.),

---

³ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej art. 176 pkt. 1.

- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 60 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 60 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 217 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2019 r. poz. 730 z późn. zm.),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piekoszów na lata 2015 – 2020.

DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA W GMINIE PIEKOSZÓW

Gmina Piekoszów położona jest w centrum województwa Świętokrzyskiego w powiecie kieleckim, w odległości około 12 km od Kielc. Liczba mieszkańców gminy w roku 2018 wynosiła 16 363 mieszkańców.

Obszar gminy Piekoszów wynosi 103 km². Gmina Piekoszów graniczy z 7 jednostkami administracyjnymi:

- od wschodu: z miastem Kielce oraz gminą Miedziana Góra,
- od zachodu: z gminą Małogoszcz i Łopuszno,
- od południa: z gminą Chęciny i Sitkówka Nowiny,
- od północy: z gminą Strawczyn.

Gmina Piekoszów podzielona jest na 21 sołectw, z których największym jest Piekoszów a najmniejszym Janów.

Analiza liczby ludności z ostatnich trzech lat pokazuje, że liczba ludności w gminie rośnie. Z danych Urzędu Gminy Piekoszów z działu ds. ewidencji ludności wynika, że najwięcej mieszkańców gminy jest w wieku produkcyjnym, a najmniej w wieku poprodukcyjnym co przedstawia poniższa tabela i wykres.

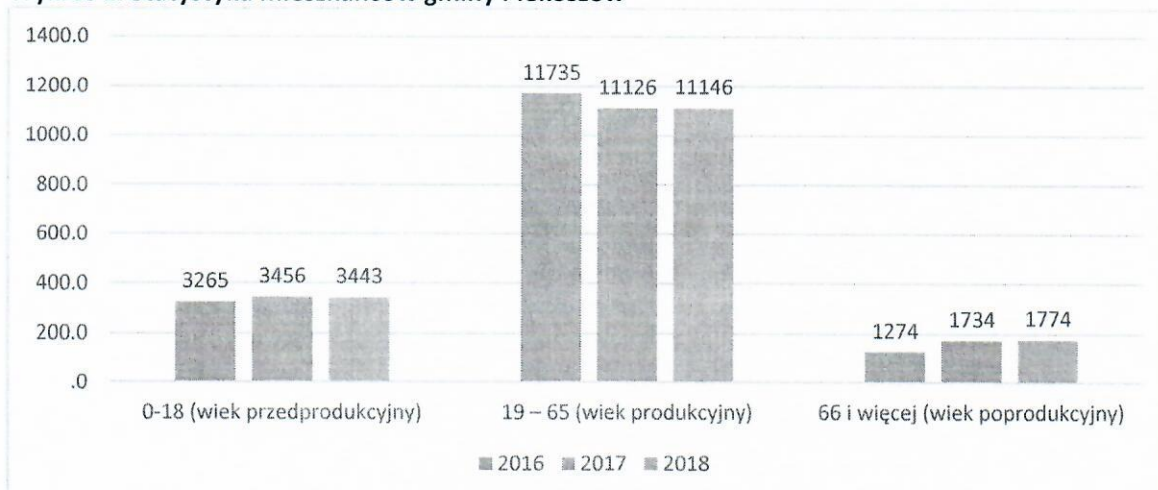
Tabela 1. Statystyka mieszkańców gminy Piekoszów według wieku

Liczba mieszkańców gminy Piekoszów z podziałem na wiek	2016	2017	2018
0-18 (wiek przedprodukcyjny)	3 265	3 456	3 443
19 – 65 (wiek produkcyjny)	11 735	11 126	11 146
66 i więcej (wiek poprodukcyjny)	1 274	1 734	1 774
Liczba ludności w gminie Piekoszów	16 274	16 316	16 363

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy w Piekoszowie

Wykres 1. Statystyka mieszkańców gminy Piekoszów

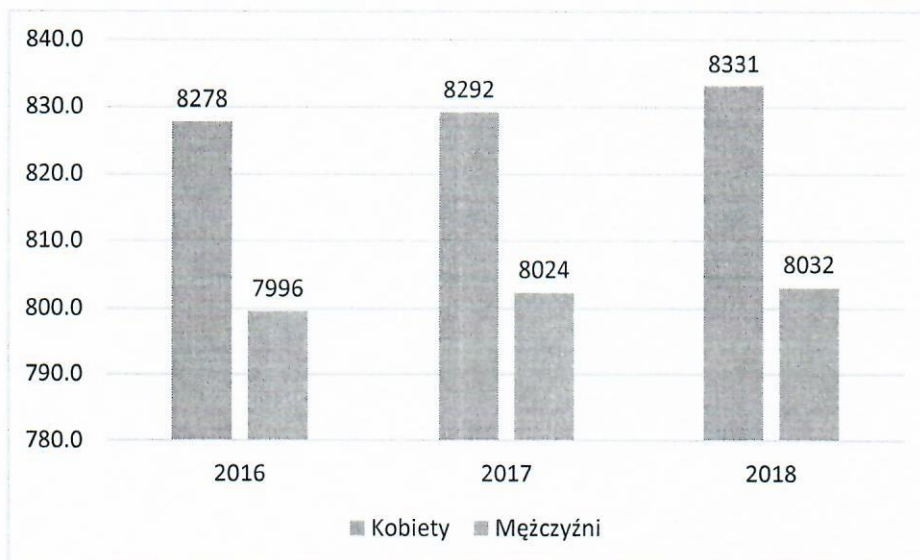
Z danych statystycznych wynika, że liczba kobiet mieszkających w gminie Piekoszów jest z roku na rok większa od liczby mężczyzn, co przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 2. Statystyka mieszkańców gminy Piekoszów według płci

Podział mieszkańców gminy Piekoszów ze względu na płeć	2016	2017	2018
Kobiety	8 278	8 292	8 331
Mężczyźni	7 996	8 024	8 032

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy w Piekoszowie

Wykres 2. Statystyka mieszkańców gminy Piekoszów według płci

DIAGNOZA SPOŁECZNA W GMINIE PIEKOSZÓW

Do określenia zadań Programu Wspierania Rodziny niezbędna jest analiza danych o rodzinach i osobach mieszkających na terenie gminy Piekoszów, które objęte są wsparciem i pomocą między innymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie.

Ustawa o pomocy społecznej bardzo jasno definiuje pomoc społeczną. Zgodnie z art. 2 ust. 1 powyższej ustawy: „Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”.

Ustawa o pomocy społecznej przewiduje kilkanaście przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną. Na przestrzeni lat, wśród dominujących powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej znajdują się cztery przesłanki: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo i bezrobocie (zmienia się jedynie miejsce konkretnego czynnika w strukturze problemów).

Tabela 3 . Powody trudnej sytuacji życiowej

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin		
		2016 rok	2017 rok	2018 rok
1	UBÓSTWO	168	173	155
2	SIEROCTWO	1	1	1
3	BEZDOMNOŚĆ	5	7	7
4	POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	52	55	54
5	BEZROBOCIE	158	164	140
6	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	143	159	163
7	DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	157	195	187
8	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO w tym:	104	114	100
8a	RODZINY NIEPEŁNE	32	32	38
8b	RODZINY WIELODZIELNE	33	27	28
9	PRZEMOC W RODZINIE	0	1	2
10	ALKOHOLIZM	45	50	46
11	TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	9	6	4
12	ZDARZENIE LOSOWE	3	3	4
13	SYTUACJA KRYZYSOWA	0	2	0
14	KLĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Piekoszowie

Z danych zawartych w Bilansie osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach wynika, że od roku 2016 liczba osób bezrobotnych zmalała, jak również liczba osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy co przedstawia tabela nr 4 oraz wykres nr 3.

Tabela 4. Statystyka osób bezrobotnych

	2016 (stan na 30.06.2016)	2017 (stan na 30.06.2017)	2018 (stan na 30.06.2018)
Razem bezrobotni	802	641	507
Liczba bezrobotnych kobiet	396	337	300
Bezrobotni z prawem do zasiłku	130	167	123
Bez pracy powyżej 12 miesięcy	192	175	133

Źródło: Bilas osób zarejestrowanych w PUP Kielce

Wykres 3. Statystyka osób bezrobotnych w gminie Piekoszów

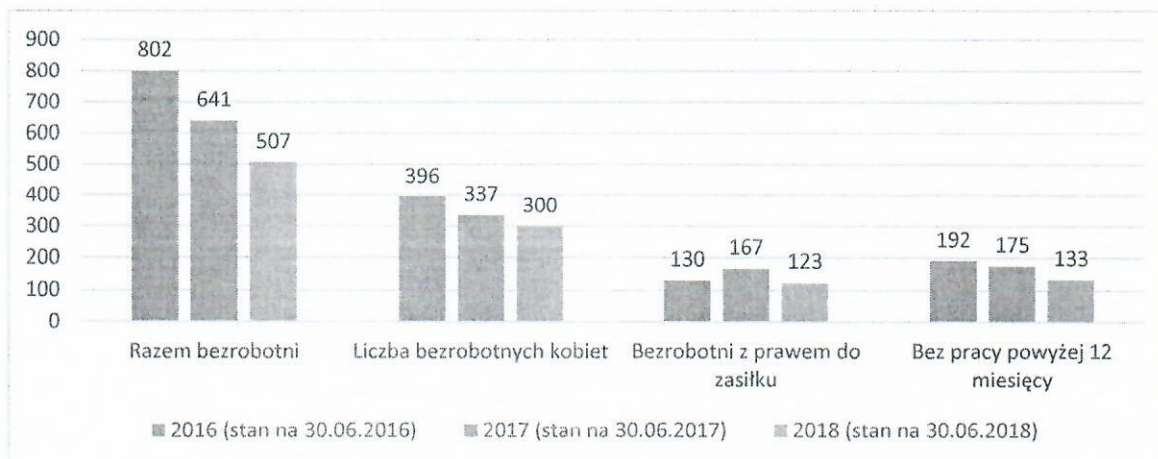

Tabela 5 . Formy udzielanej pomocy przez GOPS w Piekoszowie

FORMY POMOCY	LICZBA ŚWIADCZEŃ			LICZBA RODZIN		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1 124	890	734	7	7	8
Zasiłki stałe ogółem	960	948	952	96	104	102
• W tym dla osoby samotnej	824	827	848	80	91	89
• Dla osoby pozostającej w rodzinie	136	121	104	16	13	13
Zasiłki okresowe ogółem	493	659	741	152	152	190
Dożywianie dzieci w szkole	19 772	17 823	13 514	95	81	87
Usługi opiekuńcze	3 674	5 006	7 355	12	18	26
Odpłatności gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	150	170	196	12	15	13
Karta Dużej Rodziny	143	179	167	44	247	310
Pomoc żywnościowa	0	36 ton 280 kg	37 ton	0	1000	1000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Piekoszowie

	LICZBA ŚWIADCZEŃ		
	2016	2017	2018
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	2 508 989,00 zł	2 534 988,98 zł	2 342 668,05 zł
Zasiłki pielęgnacyjne	736 848,00 zł	764 768,02 zł	808 277,44 zł
Świadczenia pielęgnacyjne	900 200,00 zł	1 013 634,00 zł	989 606,30 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	-	233 494,90 zł	253 163,97 zł
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego	464 117,00 zł	405 060,00 zł	354 427,20 zł
Świadczenie wychowawcze 500 +	8 906 601,10 zł	11 769 618,90 zł	11 069 848,94 zł
Dobry start	-	-	676 350,00 zł
Świadczenie „Za życiem”	-	4 000,00 zł	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Piekoszowie

W ostatnich latach można zauważyć tendencję spadkową liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Sytuacja ta może być spowodowana polepszającą się pozycją materialną rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego (500+) i sytuację na rynku pracy.

Na przestrzeni 3 lat obserwuje się tendencję wzrostową wypłaty zasiłków pielęgnacyjnych. Odnotowano jednocześnie sukcesywny spadek wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Beneficjenci, którzy korzystają z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie to osoby głównie bierne zawodowo, niepełnosprawne oraz ubogie, a także nie radzące sobie w sprawach opiekuńczo- wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Istotą rolę w działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie odgrywa praca socjalna, która jest działalnością zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Przejawem tej współpracy są zawierane kontrakty socjalne.

Tabela 6. Liczba zawartych kontraktów socjalnych w GOPS w Piekoszowie w latach 2016- 2018

	2016	2017	2018
Liczba zawartych kontraktów socjalnych	9	26	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Piekoszowie

Kontrakty socjalne to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy - w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężania trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Widoczny jest znaczący wzrost liczby zawieranych kontraktów socjalnych, co świadczy o wzroście wagi kontraktu jako instrumentu pracy socjalnej.

W roku 2016 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie zatrudniał dwóch asystentów rodziny. W 2017 roku zatrudnionych było już trzech asystentów rodziny, którzy zatrudnieni są w oparciu o umowę w zadaniowym systemie czasu. Zgodnie z ustawą asystent rodziny może pracować maksymalnie z 15 rodzinami.

W 2017 roku asystenci rodziny objęli wsparciem w ramach swoich zadań również rodziny zgodnie z zapisami ustawy „Za życiem”. Ustawa ta dedykowana jest kobietom w ciąży i ich rodzinom a także rodzinom, w których przyszedł na świat ciężko chore dzieci.

Asystent rodziny w tych rodzinach pełni funkcję koordynatora w dostępie rodziny do świadczeń należnych jej z racji problemu zdrowotnego dziecka.

Współpraca z asystentem rodziny poza sytuacjami kiedy obowiązek ten nakłada Sąd, jest dobrowolna i następuje po podpisaniu deklaracji o współpracy. Czas współpracy jest różny w zależności od występujących problemów i determinacji rodziny, aby problemy te przezwyciężyć. Obserwuje się, że okres współpracy z asystentem rodziny wydłuża się, z uwagi na mnogość problemów występujących w rodzinie. Po zakończeniu współpracy z rodziną zostaje ona objęta monitoringiem.

W ostatnim okresie zapotrzebowanie na tę formę pomocy stale wzrasta.

Tabela 7. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w latach 2016- 2018

	2016	2017	2018
Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny	21	41	41
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	2	7	13
- ze względu na osiągnięcie celów	1	5	5
- ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0	2	8
- ze względu na brak efektu	1	0	0
- ze względu na zmiany metody pracy	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Piekoszowie

W myśl art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, „gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki” w wysokości odpowiadającej:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach wynika, że do końca czerwca 2019 roku w pieczy zastępczej umieszczonych było 6 dzieci z terenu Gminy Piekoszów, z tego 5 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych, a 1 dziecko przebywa w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pod koniec roku 2018 troje dzieci z gminy Piekoszów zostało adoptowanych.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Dobra współpraca z instytucjami, które działają na rzecz rodziny.</p> <p>Zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodzin.</p> <p>Wyszkolona kadra pracownicza. Otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym.</p> <p>Działanie lokalnych jednostek organizacyjnych oraz organizacji pozarządowych na rzecz lokalnego wsparcia.</p> <p>Dostępność bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego.</p>	<p>Zbyt mała aktywność i gotowość ze strony społeczności lokalnej do współpracy</p> <p>Niechęć osób do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, tkwienie w uzależnieniu od pomocy społecznej.</p> <p>Brak aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie organizacji grup samopomocowych.</p> <p>Brak wczesnej diagnostyki problemów rodziny.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Możliwość pozyskania środków finansowych zewnętrznych.</p> <p>Utworzenie stanowiska pracy- asystenta rodziny.</p> <p>Rosnąca świadomość społeczna.</p>	<p>Niespójne przepisy prawa.</p> <p>Zatrącanie rodzinnych wartości.</p> <p>Degradacja relacji rodzinnych.</p> <p>Złożoność problemów.</p>

ODBIORCY PROGRAMU

Niniejszy program adresowany jest do rodzin z dziećmi zamieszkujących na terenie gminy Piekoszów, które przeżywają trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program obejmuje również rodziców biologicznych dzieci pozostających w pieczy zastępczej, rodziny zastępcze jak również przedstawicieli służb oraz instytucji, którzy pracują na rzecz dzieci i ich rodzin. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Celem głównym programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin, szeroko pojęte ich wspieranie oraz tworzenie warunków, które sprzyjają prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Cele szczegółowe

1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego	
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych, świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych, • Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników GOPS w Piekoszowie, • Udzielanie dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych ubóstwem „Pomocy finansowej dla uczniów” (stypendia szkolne), • Zapewnienie rodzinom wsparcia i pomocy asystenta rodziny, • Świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, • Umożliwienie dzieciom powrotu do rodzin biologicznych z rodzin zastępczych.
Realizatorzy celu	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie, • Urząd Gminy w Piekoszowie, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach, • Placówki oświatowe.

2. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin.	
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie asysty rodzinnej, • Aktywizacja zawodowa rodzin i osób z problemem bezrobocia, • Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłku w szkole, • Udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy finansowej w formie stypendium, • Udzielanie pomocy finansowej oraz usług rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych i rodzinom osób niepełnosprawnych.
Realizatorzy celu	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie, • Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach, • Urząd Gminy w Piekoszowie.

3. Wspieranie rodziny w wychowaniu i opiece dziecka.	
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności, wsparcia i pomocy asystenta rodziny, • Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, • Praca socjalna z rodzinami przeżywającymi trudności w prawidłowym funkcjonowaniu, • Udzielanie pomocy w formie posiłku w szkole.
Realizatorzy celu	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie, • Urząd Gminy w Piekoszowie, • Ośrodek Zdrowia w Piekoszowie, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach, • Placówki oświatowe.

4. Podejmowanie działań, które mają na celu zapobieganie oraz przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym.	
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny, • Pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, • Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami, • Współpraca z instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinom w trudnej sytuacji, • Tworzenie programów profilaktycznych zapobiegających powstawaniu niekorzystnych zjawisk społecznych.
Realizatorzy celu	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie, • Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Kielcach, • Placówki oświatowe i kulturalne, • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piekoszowie, • Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, • Zespół do spraw asysty rodzinnej, • Sąd, Kuratorzy Sądowi i Policja.

5. Popularyzowanie działań na rzecz edukacji dzieci i młodzieży.	
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z placówkami i instytucjami, które działają na rzecz dziecka i rodziny w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych, • Wspieranie dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
Realizatorzy celu	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie, • Placówki oświatowe i kulturalne, • Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Piekoszowie, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach.

6. Wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodziny	
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie kadry pomagającej z instytucji i organizacji zajmujących się wspieraniem rodziny, • Wspieranie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez systematyczne podnoszenie kwalifikacji w zakresie pracy z rodziną oraz udział w superwizji.
Realizatorzy celu	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie

REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu Wspierania Rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urząd Gminy w Piekoszowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piekoszowie,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Zespół ds. asysty rodzinnej,
- Policja,
- Kuratorzy Sądowi,
- Sąd- wydział : Karny, Rodzinny i Nieletnich,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach,

- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Piekoszowie,
- Placówki służby zdrowia,
- Placówki oświatowe i kulturalne,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach,
- Organizacje pozarządowe.

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Programu Wspierania Rodziny odbywać się będzie na zasadach współpracy z wyszczególnionymi instytucjami w programie. Ich współdziałanie oraz profesjonalne podejście do problemów występujących w rodzinie umożliwia stworzenie spójnej i wielowymiarowej podstawy do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w środowisku rodzinnym. Zadania będą realizowane w ciągły i systematyczny sposób w ramach czasowych objętych programem tj. w latach 2020 - 2022.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja Programu Wspierania Rodzin finansowana jest ze:

- Środków własnych gminy Piekoszów, które zaplanowane są na dany rok budżetowy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Piekoszowie na realizację Programu Wspierania Rodziny,
- Dotacje z budżetu państwa (programy wspierające),
- Środki z Unii Europejskiej.

ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Celem realizacji Programu jest wsparcie rodzin, które przeżywają trudność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Zadaniem Programu jest uświadomienie rodzinom, że ich sytuacja może być przejściowa. Spodziewanym efektem Programu Wspierania Rodzin ma być:

- Poprawa sytuacji rodzin i dzieci, które w nich przebywają,
- Zmiana postaw społecznych,
- Zmniejszenie liczby dzieci, które objęte są opieką pieczy zastępczej,
- Scalenie rodzin naturalnych przez powrót dzieci,
- Wzrost poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- Ograniczenie patologii społecznej,
- Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin i ich dzieci,
- Zmniejszenie występowania zjawiska wykluczenia społecznego,
- Wzrost współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami, które są zaangażowane w realizację Programu Wspierania Rodziny.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie. W czasie jego realizacji gromadzone będą informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby. W celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych działań wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami oraz organizacjami.

Program będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb. Ewaluacja będzie miała usprawniający charakter, który wskazuje kierunek ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli to na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych działań. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

MOŻLIWE ZAGROŻENIA, KTÓRE OGRANICZĄ LUB UNIEMOŻLIWIĄ OSIĄGNIĘCIE ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW PROGRAMU

Zagrożeniem, które może ograniczyć lub uniemożliwić osiągnięcie założonych efektów programu może być:

- a) Niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną,
- b) Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadania uniemożliwić może w pełnym zakresie asystentom rodziny podnoszenie swoich kwalifikacji, jak również uniemożliwi zatrudnienie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, radcę prawnego), którzy swoimi działaniami mogliby wesprzeć pracę asystenta rodziny. Należy mieć świadomość, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg nowych zadań nie zabezpieczając środków finansowych na ich realizację.

PODSUMOWANIE

Problem funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych mających trudności opiekuńczo-wychowawcze dotyczy wielu dziedzin polityki społecznej i tylko dzięki całościowemu podejściu do problemu oraz współpraca wielu instytucji, szczególnie lokalnych, które są najbliższe rodziny i dzieci, przyczynia się do zmniejszenia liczby szkodliwych zjawisk. Istotą ustawy o wspieraniu rodzin i pieczy zastępczej są działania mające na celu zapewnienie takiej pomocy, której efektem jest zniwelowanie zagrożenia zabrania dziecka z rodziny lub zapewnienie szybkiego powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Dlatego też wprowadzenie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyło na gminy obowiązek pracy z rodzinami mającymi trudności opiekuńczo- wychowawcze, czego skutkiem jest tworzenie Programu Wspierania Rodziny.

Program Wspierania Rodzin zakłada tworzenie sprzyjających warunków do prawidłowego funkcjonowania rodzin mieszkających na terenie gminy Piekoszów oraz poprawy jakości ich życia.

Poprzez jego działania rodzinie będą stwarzane warunki do samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, dzięki czemu zwiększą się jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Konieczne jest podnoszenie świadomości społecznej oraz promowanie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo- wychowawczej. Tylko w taki sposób można zwiększyć szanse tych rodzin na prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie oraz wykorzystanie własnych zasobów do zdobycia nowych umiejętności.

Aby zamierzone cele zostały osiągnięte w realizację Programu powinny włączyć się wszystkie instytucje, placówki oraz organizacje, które mają na celu wsparcie dzieci i rodzin.

Zamierzonym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji rodzin i dzieci, ograniczenie patologii społecznej, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz utworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin i ich dzieci.

Przewodnicząca
Rady Gminy Piekoszów
Barbara Drogosz

UZASADNIENIE

Zgodnie z art.176 pkt 1 i 179 ust. 2 ustawy z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, 924, 1818) do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie angażującego zasoby gminy.

Podstawowym celem ustawy jest kompleksowe uregulowanie problematyki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi pozbawionymi prawidłowej opieki rodzicielskiej.

Niniejszy program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną na terenie Gminy Piekoszów oraz ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka.

Realizacja programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Ze względu na kończący się okres obowiązywania Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2019 podjęcie uchwały jest zasadne.

Przewodnicząca
Rady Gminy Piekoszów

Barbara Drogosz